

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ПРИСКОРЕННЯ

П. Т. БУБЕНКО, д.е.н., проф.

А. О. ЛЕВАНОВ, магістр

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Інноваційна стратегія економічного зростання і випереджаючого соціально-економічного розвитку повинна включати завдання та цілі не лише інституційного характеру, але й макроекономічного. Економічна думка накопичила велику кількість робіт в області теорії економічного зростання. Найбільш відома з них - це модель економічного зростання Р. Солоу, у якій фігурують три фактори, що лежать в основі економічного зростання: праця, капітал, інноваційний потенціал. Саме цим науковцем була досліджена головна умова стабільного економічного зростання – так зване «золоте правило» капіталоозброєності економіки і показана залежність високих темпів економічного зростання від самого динамічного з означених факторів - фактору технологічної озброєності.

Зниження, особливо у період війни, чисельності населення України на 20 %, низький рівень оплати праці, високий ступінь безробіття - низька зайнятість й, нарешті, податкова політика, що стимулює втрату інтересу населення до продуктивної праці та робити заощадження - в сукупності знецінюють найголовніший перший фактор - працю. Тож можна стверджувати, що сьогоднішня макроекономічна політика не забезпечує зростання кількості і якості праці в масштабах економіки країни, і тому модель економічного зростання України буде приречена на свою реалізацію за убутиим фактором праці, як за кількістю, так і за якістю.

На фоні незмінного тренду відносного падіння ВВП і високих бюджетних витрат, така ситуація може бути охарактеризована як розмивання і руйнування інноваційного потенціалу. Податкова політика, що спрямована на наповнення бюджету будь-яким чином, вирішуючи поточні державні й адміністративні потреби у тривалому інтервалі часу, руйнує, а не розвиває цей потенціал.

Світова практика показує, що в умовах, коли населення і підприємства не можуть забезпечити необхідний рівень заощаджень й інвестицій, а значить і розвивати інноваційний потенціал, цю функцію бере на себе держава. Відповідно до рецептів Кейнса, вона повинна збільшити зайнятість, підтримувати певний рівень доходів населення за рахунок держзамовлень і фінансової підтримки, забезпечити ефективність функціонування підприємницького сектора.

Як відомо, тенденція зниження власних капіталовкладень, яка спостерігається вже не один рік поспіль - це показник відсутності приросту нових інноваційних технологій. Можна стверджувати, що інноваційний потенціал України втрачається швидше, ніж оновлюється. А в умовах, коли держава й приватний сектор економіки не можуть підтримувати належний рівень фінансування науки й відновлення технологій, це роблять прямі іноземні

інвестиції (ПП). Саме ПП дали високі темпи економічного зростання в нових індустріальних країнах, які ніколи не володіли таким, як Україна, рівнем освіти, накопичених знань і технологій, - усе імпортується через ПП. В Україні показник рівня інвестицій становить, за різними оцінками, всього 40-50 дол. США на душу населення [1].

За цей показник відповідає державна інноваційна політика. Разом з тим, за оцінками експертів, ступінь адміністративного регулювання української економіки дуже високий. За показником ступеня економічної свободи серед країн ЦСЄ Україна перебуває на одному з останніх місць. За ступенем відкритості економіки деякі експерти вважають її взагалі закритою [2], незважаючи на високу питому вагу експорту й імпорту у ВВП.

Ці показники пояснюють вкрай низький рівень інвестиційної привабливості України. За даними експертів ЄБРР, Україна має один з найнижчих показників інвестиційного клімату серед європейських країн [3].

Отже, можна стверджувати, що поточна тенденція падіння капіталу, ВВП, прибутків підприємств і низька активність іноземних інвесторів обумовлюють негативне відновлення технологічного рівня. Технологічний рівень застаріває швидше, ніж вводяться нові технології.

Таким чином, інноваційна стратегія розвитку держави, яка спрямована на забезпечення економічного зростання національної економіки, повинна містити в собі дві взаємодоповнюючі складові: інституціональну й макроекономічну.

Інституціональна складова має бути спрямована на:

- створення механізмів самоорганізації інноваційного розвитку, які мають забезпечити відбиття інтересів суб'єктів господарювання в поточній макроекономічній політиці;
- формування самоорганізуючої економічної системи другого виду, яка забезпечує своєчасну й безконфліктну зміну спрямованості макроекономічної політики, і є другою складовою формування ефективної інноваційної політики.

Макроекономічна складова має бути спрямована на забезпечення тенденцій зростання основних факторів виробництва - праці, капіталу, інноваційного потенціалу - й містити в собі:

- реформування податкової системи в частині визначення розмірів бази оподаткування та порядку відрахувань податків для активних суб'єктів інноваційного розвитку;
- реформування бюджетної політики в частині зниження питомої величини державних витрат у ВВП, заснованого на точних попередніх розрахунках;
- перенесення фінансування державних витрат, пов'язаних з конструюванням нових інноваційних інститутів розвитку в умовах зниження питомої ваги бюджету у ВВП, на зовнішні джерела;
- реформування інвестиційної політики в частині зниження адміністративних бар'єрів, доступу ТНК до національних фінансів, доступу резидентів України до міжнародних валютних ринків і, саме головне, забезпечення твердої безпеки інноваційного капіталу.

Для успішної реалізації поетапної стратегії інтеграції України в світову економіку, в тому числі на умовах інноваційно-економічного патерналізму, потрібне забезпечення високих темпів економічного зростання на основі реалізації інноваційної стратегії випереджаючого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Губский С. Конкурентоспособность украинской экономики: ориентиры макрополитики в кризисных условиях // Экономика Украины. – 2019. - № 4. - С. 4-15.

2. Улюкаев А. Демократия, либерализм и экономический рост//Вопросы экономики. - 2018. - № 11. – С.19.

3. The Global Innovation Index 2020. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2020-report>

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ВИМОГИ ДО ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Є. В. ГРИЦЬКОВ, д.е.н, проф.

А. Ю. БОНДАРЧУК, студент 2 курсу

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Завдання збору та обробки обліково-аналітичної інформації тісно пов'язані з поняттям управлінського обліку. Управлінський облік, також відомий як облік витрат, представляє собою процес виявлення, вимірювання, аналізу, інтерпретації та передачі інформації керівникам для досягнення цілей організації [3, 10]. Основна різниця між управлінським і бухгалтерським обліком полягає в тому, що інформація управлінського обліку спрямована на допомогу керівникам організації у прийнятті правильних управлінських рішень, тоді як бухгалтерський облік спрямований на надання інформації зовнішнім контролюючим організаціям або потенційним інвесторам.

На сьогоднішній день у більшості досліджень обліково-аналітична інформація розглядається, як дані про транзакції господарського суб'єкта, що дозволяють оцінити його фінансові можливості та приймати правильні управлінські рішення для досягнення цілей управління ефективною зазначеного об'єкта. Для збору та обробки обліково-аналітичної інформації використовуються інформаційні системи управлінського обліку (ІСУО). ІСУО - це система збирання, зберігання та обробки даних, які використовуються особами, що приймають рішення. У загальному вигляді ІСУО представляє собою метод, заснований на застосуванні комп'ютерів для відстеження підприємницької та виробничо-господарської діяльності організації за допомогою сучасних інформаційних технологій. Таким чином, на сьогоднішній день управління обліком в підприємствах або компаніях нерозривно пов'язане з його автоматизацією. Питання управлінського обліку в страхових організаціях розглянуті в роботах Плиса В.Й. [7], Сосновська О.О. [8] та інших. Слід